

Tâm Tình Tây Bắc Seattle Tháng 3-2018

Xuân Thắm

Ngày thứ Bảy tôi đi ăn tiệc sinh nhật thất tuần của bà hàng xóm, ở chơi bên đó suốt cả ngày, chiều về lúc mở cửa bước vào nhà. Tôi giật mình thấy trong nhà trông như hơi khác, mảnh tường phía bên tay trái sáng nay trông trơn một màu sơn trắng, bây giờ xanh ngắt những lan là lan. Nhìn lại là toàn những cây *Bulbophyllum macranthum*, những cây này được móc trên một cái kệ thật to, đường kính hơn một mét. Sau đó cái kệ được treo trên tường. Lan là lan của tôi, và kệ cũng là kệ của tôi luôn, nhưng chắc chắn tôi không phải là người trang trí bức tường này. Trông hay hay, tôi nghĩ thầm: *“Dễ thương thật, thế mà lâu nay mình không nghĩ ra, lan thì cứ treo chùm vào với nhau, còn kệ thì dấu trong xó, một năm một lần đến gần Tết mới dùng để phơi củ cải cà rốt làm dưa món. Mấy giò lan này treo trên cái kệ đẹp thật là đẹp, đó là bây giờ mấy cây lan toàn là lá, đến mùa nở hoa thì không biết còn đẹp đến đâu nữa.”*

Thì ra, mùa Xuân đúng là thủ phạm làm cho con gái tôi hăng hái lên để biết đi tìm lan của tôi mà bây biện đến mức này. Khắp nơi, khắp chỗ, đi ra đường là thấy mùa Xuân xuất hiện với những lộc non đâm ra từ những cành cây khô khan, mặt đất thì được phủ đầy màu sắc của những bụi crocus, tulip, daffodil, trên những tường đá thì những bụi hoa li ti màu vàng, màu trắng, màu tím qua một đêm là nở rộ ra hết. Sức sống của mùa Xuân mãnh liệt đến như vậy, nên con gái tôi, cũng như mọi người, lòng rộn ràng lên theo mùa Xuân, ai ai cũng muốn quanh quẩn bên cây cối, cũng hăng hái làm vườn, dọn vườn, săn sóc cây cỏ, thế nên lan của tôi mới được chiếu cố tận tình như vậy.

Mùa Xuân thì ở đâu cũng rộn ràng như vậy, khác hẳn mấy tháng lạnh lẽo mùa Đông. Mỗi ngày tôi gọi xuống Florida thăm chị Vân, chị Thảo, khi nào hỏi các chị đang làm gì, thì toàn được nghe trả lời một cách uể oải là đang đọc sách, đang xem ti vi, nghe vậy trong người tôi cũng thấy mệt mỏi theo. Vậy mà một hai tuần gần đây, gọi xuống là được nghe những câu nói như reo lên, như là:

“Chúng tôi đang ở ngoài vườn ngắm lan.”

“Lan mùa này tốt quá bà ơi, cây con ra từ tung, thôi ngừng nói chuyện nhé, tôi phải đi tưới lan. Mùa này lan cần tưới nước, không thì mất sức lớn không nổi.”

Hoặc là:

“Hôm nay ở ngoài vườn suốt ngày, mê quá. Đói bụng lắm mới chịu vào nhà kiếm cái gì ăn đây.”

Rồi thì có hôm nhận được tin nhắn trong điện thoại:

“Hoa nở tung bùng ...”

Kèm theo tin nhắn là một cái ảnh của lan Báo Hi, trên cành già là mấy chùm hoa tím hồng đang nở, dưới gốc thì bốn năm cây con mũm mĩm đang chồi lên.

Có hôm lại nhận được ba cái ảnh rực rỡ của lan Vũ Nữ, kèm theo lời nhắn sau đây:

“Mấy cô Vũ Nữ đang uốn éo trong gió.”

Gần đây nhất nhận được ảnh cây Hoàng Thảo Thạch Hộc, màu tím, mắt đen nhánh, có lời nhắn như sau:

“Bà nhìn cây Dendrobium này có những cành rũ xuống đẹp không? Loại lan này cành lúc già, ra hoa là phải có những cành lá lơ rơi xuống thì mới đẹp. Cây nào mà cành cứ bị cột thẳng lên là mất đẹp đi một nửa.”

Hôm ấy đến quá trưa lại có một cái tin nhắn, mở ra thì là ảnh một

cây *Dendrobium aggregatum* hoa nở vàng rực rỡ, phủ hết cả thân, cả cây lan trông như một cái bát lớn màu vàng, có lời sau đây đi kèm:

“Năm nay mấy loại Hoàng Thảo hoa vàng này được mùa, vườn nhà ai cũng thấy toàn một màu vàng như thế này, nhìn thích quá, đẹp như thế thảo nào ai cũng muốn trồng lan.”

Người lớn tuổi như các chị mà mùa Xuân còn làm cho thân thể khỏe mạnh, tinh thần phấn khích hẳn lên như vậy thì nói gì những người còn trẻ như con gái tôi, sức sống tràn trề, mùa này nổi lên đàn đúm chơi vui với cô cây hoa lá là đúng rồi.

Đứng ngắm công trình “nghệ thuật” của cô con gái một lúc, rồi chợt cảm thấy đói bụng. Nhớ là cả buổi đi chơi bên kia tôi chỉ chờ giây phút này là về nhà ăn bún riêu, tôi xuống nhà rủ nhà tôi có muốn ăn luôn không để tôi làm luôn cho tiện.

Tôi có một cái tật thật xấu là ngày nào đi ăn tiệc của người Mỹ là ngày đó tôi luôn luôn phải nấu sẵn một món gì sẵn ở nhà, món đó phải là món thật hấp khẩu vị của tôi như cá kho tộ, cá kho riềng với thịt ba chỉ, thịt ba chỉ luộc ăn kẹp với rau thơm và mắm tôm chua, cháo thập cẩm, bún bò, bún sông, bún riêu, bún ốc đại loại là những món được dùng với nước mắm ớt nguyên chất, miễn sao cho tôi diệt được cái sự ngán ngẫm phải ăn thức ăn Mỹ. Sáng nay ra khỏi nhà, tôi chỉ uống một tách cà phê sữa và ăn một lát bánh mì nướng phết bơ mặn. Suốt hết một buổi tiệc, tôi không ăn được những món chủ nhà bày ra nhiều, chỉ nhìn thôi cũng đủ thấy ớn ời là ớn, nên giờ này cần ăn là đúng rồi.

Lần này tôi làm bún riêu, tối hôm trước tôi đã nấu xong nồi riêu, sáng nay trước khi ra khỏi nhà tôi làm rổ rau ghém tươi và thơm một cách nhẹ nhàng mát mẻ với đầy đủ rau xà lách, rau tía tô, kinh giới, rau mùi ta, ngò gai, bắp chuối, rau muống chẻ. Sau đó tôi luộc bún và thái chanh ớt, đập lại đầu đó đàng hoàng, để dành đến chiều về sẽ tính sau.

Trong bữa tiệc, nhìn những món chả trứng (quiche), trứng nhồi (devil egg), tôi sợ nhất món này, ở Mỹ gần 40 năm mà tôi chưa bao giờ dám đụng đến một miếng, hình như tiệc nào của người Mỹ cũng có devil egg, salad, thịt bò bỏ lò, bánh ngọt... Càng nhìn càng không muốn đụng đến, trong khi mọi người ăn uống thưởng thức thức ăn một cách thoải mái, khen ngợi món này món kia ngon thì tôi chỉ lấy đĩa, xắn một miếng cinnamon roll, cắn ăn từ từ, miệng thì nhâm nhi bánh, mà trong đầu thì bận rộn nghĩ đến nồi bún riêu, rổ rau sống, mấy lát chanh, chén nước mắm đặc được xắt mấy trái ớt xiêm xanh đỏ trong đó, nên về đến nhà là phải dọn bún ra ăn ngay là vậy.

Tôi dọn ra bàn một đĩa rau ghém, cạnh đó có chanh ớt, nước mắm đầy đủ, rồi mới đi làm hai tô bún lớn, trên tô đầy ắp gạch cua và cà chua đỏ ối, điểm những cọng hành lá cắt dài, phi dầu thật kỹ cho đến khi cọng hành có màu vàng đậm, gần đổ qua màu nâu thơm phức. Ngồi xuống cầm đũa, chan một thìa nước mắm ớt, vắt miếng chanh, gắp một gắp lớn rau ghém, ăn được vài miếng, thấy mát miệng, lòng tôi thầm cảm ơn các cụ hồi xưa cụ nào quá tài tình quá đã nghĩ ra được cái món bún riêu giản dị mà lại ngon tuyệt vời như thế này, tôi bảo nhà tôi:

“*Em phục các cụ hồi xưa hồi xưa nghĩ ra bao nhiêu là món ăn ngon, nhất là món bún riêu này, em ăn mỗi ngày được.*”

Nhà tôi gật đầu đồng ý:

“*Món ăn của dân mình ngon thật, ăn không ớn như những món ăn Tây, món ăn Tàu.*”

Ăn xong bún riêu, vẫn chưa thoả mãn cơn thèm món ăn Việt Nam, tôi còn tà tà tráng miệng bằng một chén chè đậu trắng nấu với nếp, có chan nước cốt dừa béo ngậy, chè này sáng nay tôi đã nấu theo lời yêu cầu của con gái tôi. Thường thức xong các món khoái khẩu, bụng đã no, trong người tôi cảm thấy sáng khoái mạnh mẽ hẳn lên. Nhìn đồng hồ đã hơn 5:00 chiều rồi, mà thấy trời vẫn còn sáng, tôi vẫn bước ra vườn ngắm xem còn những thứ lan nào có thể treo lên cái mẹt nữa không. Để khi cần thay đổi cho những giò *Bulbophyllum macranthum* phải treo ra những chỗ có ánh sáng.

Tôi đi một vòng, tìm được ba bụi *Isochilus aurantiacus*, mang ba cây này ra, bỏ đám *Bulbophyllum* xuống, treo mớ này lên thử, trông còn nên thơ hơn nữa, vì lá của *Bulbophyllum* to, dày mà lại có màu xanh đậm, lá của cây *Isochilus* thì xanh nhạt, trông giống như lá cỏ lá tre nên trông rất hợp với cái mẹt. Tôi gọi con gái tôi ra xem, cô này cũng gật gù đồng ý là đẹp, hai mẹ con tôi sau đó còn quanh quẩn tìm trong đám lan xem có tìm được bộ lan nào để treo trên mẹt nữa không, nhưng Trời chỉ cho có vậy: bộ *Isochilus aurantiacus* có ba cây và bộ *Bulbophyllum macranthum* có năm cây...

Chủ Nhật tôi rủ cháu ngoại đi chợ. Sửa soạn xong xuôi, trong khi chờ cháu đi giày, tôi đứng ngắm cây *Dendrobium mohlianum* nở những đóa hoa màu cam đậm, hoa nở đã hai tháng rồi mà vẫn chưa có dấu hiệu gì của sự phai tàn. Cháu ngoại ra đứng bên cạnh, nắm tay tôi, nói:

“*Màu hoa của cây này đẹp quá bà. Em nhớ bà có một cái áo măng tô màu này, hôm nay trời không lạnh, bà mặc áo đó được đó bà.*”

Tôi nghĩ thầm con bé này thật lắm chuyện, chưa đầy mười tuổi mà đã đòi làm cổ vấn ăn mặc cho bà cho mẹ rồi. Rồi thấy cháu nói cũng đúng, tôi vào nhà lấy áo măng tô màu cam mặc vào, con bé cười vui vẻ, bà cháu hân hoan bước ra xe.

Thường là tôi đi bộ ra chợ, nhưng hôm nay phải đi xe vì chương trình của chúng tôi là sẽ đi bốn cái chợ, thứ tự như sau: Pharmaca, Bartell, Safeway và Trader Joe's. Mỗi chợ cách nhau có hai phút đi bộ nên sự đi lại từ chợ này qua chợ kia rất dễ dàng.

Vì tôi đậu xe ở dưới hẻm của tiệm Trader Joe's nên chúng tôi đi từ tiệm này ra, chưa mua gì hết vì đây là trạm cuối cùng chúng tôi đến sau khi đi mấy tiệm kia. Đi ngang mấy cái kệ bày hoa kiểng, mắt tôi chợt thấy một cây fern tuyệt đẹp, tôi chưa từng thấy, tôi cầm lên ngắm nghía, nhìn giá thì chỉ có 6 Mỹ kim, tôi bảo cháu tôi:

“Cây này đẹp quá, bà chưa thấy bao giờ, để bà mang đến quây nhờ họ giữ hộ rồi tí nữa mình trở lại, mua thêm những thứ khác, mình trả tiền luôn.”

Sau khi nhờ tiệm giữ hộ, hai bà cháu tôi đi thêm một vòng nữa đến chỗ bày hoa cảnh, có ý tìm thêm cây nữa, nhưng không tìm thấy được cây thứ hai. Đi xong bốn chợ, chúng tôi lên xe ra về. Tôi vừa bung cây fern vào nhà, con gái tôi trông thấy, reo lên ngay:

“Cây này dễ thương quá, sao mẹ không mua hai cây?”

Tôi trả lời là có tìm rồi mà không có. Con gái tôi hỏi có phải tôi mua ở Trader Joe's không, tôi gật đầu, thế là cô ta rủ ngay:

“Mẹ với con đi mấy cái Trader Joe's khác tìm thêm nữa không?”

Tôi chịu ngay, nhớ cách đây mấy năm cũng đã từng đi tìm lan *Dendrobium aggregatum* kiểu này sau khi mua được mấy cây ở tiệm trên này, đi hết mấy tiệm Trader Joe's ở mấy xóm khác, lần đó tôi thu nhặt được thêm mười mấy cây lan nữa. Lần này lại bôn cữ soạn lại, chúng tôi đi tìm cây fern. Đến tiệm ở xóm Ballard trước, cây cối lèo tèo không có. Chúng tôi đi luôn đến tiệm ở University District, vào tiệm tay không mà ra khỏi tiệm cũng tay không, còn một tiệm nữa bên Capitol Hill, cây cảnh xếp trên ba bốn cái kệ mà cũng không thấy cây nào. Trên đường về nhà, tự nhiên tôi cảm thấy quý cây fern mình mua được sáng nay hơn.

Tối đến tôi vào computer, google thì ra được tên cây này tên Mỹ gọi là Brake fern. Lật sách *Cây Cảnh, Hoa Việt Nam* của Trần Hợp thì ra tên tiếng Việt là “Cây Cỏ Seo Gà Trồ”, còn có chú thích kèm theo: *“Để trồng làm cảnh các nhà vườn chỉ chọn 1 chủng là Cây Cỏ Seo Gà Trồ.”*

Từ hôm mua được “Cây Cỏ Seo Gà Trồ”, hai ba ngày tôi lại đi ngang Trader Joe's một lần xem có gặp may mắn mua thêm được một cây nữa. Sáng sớm nay đi chợ tôi cũng ghé qua nhòm nhòm ngó ngó, cũng chẳng có mặt mũi “Cây Cỏ Seo Gà Trồ.”

Về nhà, vừa bước chân vào cửa, lại có tin nhắn của chị Thảo, mở ra là thấy ảnh cây *Maxillariella tenuifolia* lá xanh mơn mớn, dưới gốc bao nhiêu là hoa, kèm theo hàng chữ:

“Nhìn cây này mê không? Thơm mùi dứa ngào ngọt cả một góc vườn.”

Tôi nhìn ảnh hoa mỉm cười, lòng ước ao cảnh mùa Xuân hoa thắm kéo dài được mãi như thế này.

Xin hẹn và hy vọng gặp lại các bạn trong Tâm Tình Tây Bắc Seattle tháng Tư, 2018.

Phạm Hảo